

YARGITAY

21. HUKUK DAİRESİ

Esas No.	2016/13312
Karar No.	2017/6550
Tarihi:	19.09.2017

İlgili Kanun / Madde
5510 S. SGK. /20

- **İŞ KAZASI MESLEK HASTALIKLARI SİGORTASINDAN ANA BABAYA GELİR BAĞLANABİLMESİNİN KOŞULLARI**
-

ÖZETİ Sigortalının iş kazası veya meslek hastalığı sonucu ölümü durumunda anne ve babaya ölüm geliri bağlanması koşullarının belirlenmesi ile ilgili yasal düzenlemelere baktığımızda; 01.10.2008 tarihinde yürürlüğe giren 5510 sayılı Kanunun hak sahiplerine gelir bağlanması ile ilgili 20/1. maddesinde, İş kazası veya meslek hastalığına bağlı nedenlerden dolayı ölen sigortalının hak sahiplerine, 17 nci madde gereğince tespit edilecek aylık kazancının % 70'i, 55 inci maddenin ikinci fıkrasına göre güncellenerek 34 üncü madde hükümlerine göre gelir olarak bağlanacağı, 34/d maddesinde ise hak sahibi eş ve çocuklardan artan hisse bulunması halinde her türlü kazanç ve irattan elde etmiş olduğu gelirin asgari ücretin net tutarından daha az olması ve diğer çocuklarından hak kazanılan gelir ve aylıklar hariç olmak üzere gelir ve/veya aylık bağlanmamış olması şartıyla ana ve babaya toplam % 25'i oranında; ana ve babanın 65 yaşın üstünde olması halinde ise artan hisseye bakılmaksızın yukarıdaki şartlarla toplam % 25'i, oranında aylık bağlanacağı kabul edilmiştir. Söz konusu değişiklikle, ana ve babaya gelir bağlanabilmesi için birinci olarak hak sahibi eş ve

çocuklara bağlanan gelirlerden artan hisse bulunması, ikinci olarak ana ve babanın her türlü kazanç ve irattan elde etmiş olduğu gelirlerden asgari ücretin net tutarından daha az olması ve diğer çocuklardan hak kazanılan gelir ve aylıklar dışında gelir ve/veya aylık bağlanmamış olması koşulu ile toplam % 25 oranında gelir bağlanacağı kabul edilmiştir. Ayrıca ana ve babanın 65 yaşın üstünde olması halinde ise hak sahibi eş ve çocuklardan artan hisse bulunmasa bile ana ve babanın her türlü kazanç ve irattan elde etmiş olduğu gelirlerden asgari ücretin net tutarından daha az olması ve diğer çocuklardan hak kazanılan gelir ve aylıklar dışında gelir ve/veya aylık bağlanmamış olması koşulu ile toplam % 25 oranında gelir bağlanacağı benimsenmiştir

MAHKEMESİ

:İş

Mahkemesi

Asıl ve birleşen davalar bakımından davacılar murisinin, iş kazası sonucu ölümünden doğan maddi ve manevi tazminatın ödetilmesi davasının yapılan yargılaması sonunda; ilamda yazılı nedenlerle, asıl dava dosyası ile birleşen 3. İş mahkemesinin 2009/528 ve 2011/10 Esas sayılı dosyaları yönünden davaların kısmen kabulüne, toplam 118.975,81 TL maddi ve manevi tazminatın yasal faiziyle birlikte davalılardan müştereken ve müteselsilen alınarak davacılara verilmesine ilişkin hükmün süresi içinde temyizden incelenmesi, davacılar vekilince duruşmalı, davalılardan Batıçım ...San.A.Ş., A.Ş., ... ve Vekillerince de duruşmasız olarak istenilmesi üzerine dosya incelenerek işin duruşmaya tabi olduğu anlaşılmış ve duruşma için 19/09/2017 Salı günü tayin edilerek taraflara çağrı kağıdı gönderilmişti. Duruşma günü davacılar vekili Avukat ... geldi. Davalılar ile ihbar olunan adına gelen olmadı. Duruşmaya başlanarak hazır bulunan Avukatın sözlü açıklamaları dinlendikten sonra duruşmaya son verilerek aynı gün düzenlenen raporla dosyadaki kağıtlar okundu, işin gereği konuşulup düşünüldü ve aşağıdaki karar tesbit edildi.

K A R A R

1-Dosyadaki yazılara, toplanan delillere, hükmün dayandığı gerektirici nedenlerle temyiz kapsam ve nedenlerine göre; tarafların aşağıdaki bendin kapsamı dışında kalan sair temyiz itirazlarının reddine,

2-Dava, sigortalının iş kazası sonucunda vefatı nedeniyle yakınlarının maddi ve manevi zararlarının giderilmesi istemine ilişkindir. Mahkemece, davacı eşin maddi tazminat isteminin kabulüne, davacı annenin maddi tazminat isteminin reddine, diğer maddi tazminat istemleri ile tüm davacıların manevi tazminat istemlerinin ise kısmen kabulüne karar verilmiştir. Dosya kapsamındaki kayıt ve belgelerin incelenmesinden, iş kazasının meydana gelişinde müteveffa sigortalının %10 oranında müterafik kusurunun bulunduğu, davacı kardeş Saliye'nin 2009 yılında açtığı birleşen davanın dava dilekçesinde gösterilen davalılar arasında ... İnş. AŞ. bulunmadığı gibi, Saliye dışındaki diğer davacılar tarafından 2011 yılında davalı ... İnş. AŞ. aleyhine açılan birleşen davanın dava dilekçesinde gösterilen davacılar arasında davacı ...'nin bulunmadığı, gelir bağlanan hak sahiplerinin gösterildiği ilk peşin sermaye değeri tablosuna göre davacı anneye sigortalının ölümünden dolayı Kurum tarafından gelir bağlanmadığı, ancak mahkemece gelir bağlanmama nedeninin araştırılmadığı anlaşılmaktadır.

1-İş kazası nedeniyle işçinin ölümü halinde ana ve baba yararına maddi tazminata karar verilebilmesi için ana ve babaya Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından kısa vadeli sigorta kolundan ölüm geliri bağlanması gerekmektedir. Kendilerine gelir bağlanan ana ve babanın destekten yararlandığı varsayılmaktadır. Bu nedenle mükerrer ödemeyi önlemek için tespit edilen tazminat miktarından bağlanan gelirlerin peşin sermaye değeri düşülmelidir. Sigortalının iş kazası veya meslek hastalığı sonucu ölümü durumunda anne ve babaya ölüm geliri bağlanması koşullarının belirlenmesi ile ilgili yasal düzenlemelere baktığımızda; 01.10.2008 tarihinde yürürlüğe giren 5510 sayılı Kanunun hak sahiplerine gelir bağlanması ile ilgili 20/1. maddesinde, İş kazası veya meslek hastalığına bağlı nedenlerden dolayı ölen sigortalının hak sahiplerine, 17 nci madde gereğince tespit edilecek aylık kazancının % 70'i, 55 inci maddenin ikinci fıkrasına göre güncellenerek 34 üncü madde hükümlerine göre gelir olarak bağlanacağı, 34/d maddesinde ise hak sahibi eş ve çocuklardan artan hisse bulunması halinde her türlü kazanç ve irattan elde etmiş olduğu gelirinin asgari ücretin net tutarından daha az olması ve diğer çocuklarından hak kazanılan gelir ve aylıklar hariç olmak üzere gelir ve/veya aylık bağlanmamış olması şartıyla ana ve babaya toplam % 25'i oranında; ana ve babanın 65 yaşın üstünde olması halinde ise artan hisseye bakılmaksızın yukarıdaki şartlarla toplam % 25'i, oranında aylık bağlanacağı kabul edilmiştir.

Söz konusu değişiklikle, ana ve babaya gelir bağlanabilmesi için birinci olarak hak sahibi eş ve çocuklara bağlanan gelirlerden artan hisse bulunması, ikinci olarak ana ve babanın her türlü kazanç ve irattan elde etmiş olduğu gelirlerden asgari ücretin net tutarından daha az olması ve diğer çocuklardan hak kazanılan gelir ve aylıklar dışında gelir ve/veya aylık bağlanmamış olması koşulu ile toplam % 25 oranında gelir bağlanacağı kabul edilmiştir. Ayrıca ana ve babanın 65 yaşın üstünde olması halinde ise hak sahibi eş ve çocuklardan artan hisse bulunmasa bile ana ve babanın her türlü kazanç ve irattan elde etmiş olduğu gelirlerden asgari ücretin net tutarından daha az olması ve diğer çocuklardan hak kazanılan gelir ve aylıklar dışında gelir ve/veya aylık bağlanmamış olması koşulu ile toplam % 25 oranında gelir bağlanacağı benimsenmiştir. Somut olayda, zararlı olayın tahkikat sonucunda Sosyal Güvenlik Kurumunca iş kazası olarak kabul edildiği ve müteveffa sigortalının eşi ve çocuklarına iş kazası sigorta kolundan ölüm geliri bağlandığı, davacı anneye Kurumca gelir bağlanmadığı, dava dilekçesindeki açıklamadan yola çıkarak mahkemece davacı annenin ölen eşinden dolayı dul maaşı aldığından bahisle davacı annenin maddi tazminat isteminin reddine karar verildiği, davacı annenin gelir bağlanması için Kurum'a hiç müracaat etmemiş olması ihtimaline göre davacı anneye gelir bağlanmama nedeninin mahkemece araştırılmadığı anlaşıldığından eksik inceleme ile davacı annenin murisin desteğinden yararlanmadığı sonucuna ulaşılması hatalı olmuştur.

Yapılacak iş, maddi tazminat isteminde bulunan davacı anneye iş kazası sigorta kolundan gelir bağlanmama nedeninin Kurumdan sorularak, gelen yanıtı göre gerekirse davacı anneye Kurum'a kendisine gelir bağlanması için başvurmak üzere süre vermek, başvurunun reddi halinde ... Başkanlığını hasım göstererek iş kazası sigorta kolundan kendisine ölüm geliri bağlanması gerektiğinin tespiti davası açması için önel vermek, dava açılması halinde 6100 sayılı HMK'nun 165/2. maddesi gereğince bu dava için bekletici mesele yapmak, kesinleşen mahkeme kararı ile dava reddedilmiş ise davacı annenin maddi tazminat isteminin reddine karar vermek, başvuru üzerine Kurumca davacı anneye gelir bağlanmış veya açılan tespit davası kabul edilmiş ve kesinleşmiş ise hüküm tarihine en yakın tarihteki veriler gözetilerek davacı annenin maddi zararını hesaplatarak Kurumca davacı anneye bağlanan gelirin ilk peşin sermaye değerlerinin rücu edilebilecek kısmını maddi tazminat miktarından tenzil ederek, usuli kazanılmış hakları gözetip çıkacak sonuca göre bir karar vermektir.

2-Mahkemece taleple bağlı olarak karar verilmesi gerektiği HUMK'nun 74 ve HMK 'nun 26. Maddelerinin emredici kuralıdır. Hal böyle olunca, dosya kapsamına göre davacı ...'nin davalı ... İnş. AŞ.'nden manevi tazminat talebi bulunmaması nedeniyle adı geçen davacı lehine hükmedilen manevi tazminat tutarından davalı ... İnş. AŞ.'ni de sorumlu tutmak suretiyle talebin aşılması isabetsiz olmuştur.

3- Gerek mülga BK'nun 47 ve gerekse yürürlükteki 6098 sayılı TBK'nun 56. maddesinde hakimin bir kimsenin bedensel bütünlüğünün zedelenmesi durumunda, olayın özelliklerini

göz önünde tutarak, ölenin yakınlarına da manevi tazminat olarak uygun bir miktar paranın ödenmesine karar verebileceği öngörülmüştür. Hakimın manevi zarar adı ile ölenin yakınlarına verilmesine karar vereceği para tutarı adalete uygun olmalıdır. Hükmedilecek bu para, zarara uğrayanda manevi huzuru doğurmayı gerçekleştirecek tazminata benzer bir fonksiyonu olan özgün bir nitelik taşır. Bir ceza olmadığı gibi, mamelek hukukuna ilişkin zararın karşılanması da amaç edinmemiştir. O halde, bu tazminatın sınırı onun amacına göre belirlenmelidir. Takdir edilecek miktar, mevcut halde elde edilmek istenilen tatmin Duygusunun etkisine ulaşmak için gerekli olan kadar olmalıdır. 26.06.1966 günlü ve 7/7 sayılı Yargıtay İçtihadı Birleştirme Kararı'nın gerekçesinde takdir olunacak manevi tazminatın tutarını etkileyecek özel hal ve şartlar da açıkça gösterilmiştir. Bunlar her olaya göre değişebileceğinden hakim bu konuda takdir hakkını kullanırken ona etkili olan nedenleri de karar yerinde objektif ölçülere göre isabetli bir biçimde göstermelidir. Manevi tazminatın tutarını belirleme görevi hakimın takdirine bırakılmış ise de hükmedilen tutarın uğranılan manevi zararlar orantılı, duyulan üzüntüyü hafifletici olması gerekir. Hakimın bu takdir hakkını kullanırken, ülkenin ekonomik koşulları tarafların sosyal ve ekonomik durumları paranın satın alma gücü, tarafların kusur durumu olayın ağırlığı olay tarihi gibi özellikleri göz önünde tutması, bunun yanında olayın işverenin işçi sağlığı ve güvenliği önlemlerini yeterince alınmamasından kaynaklandığı da gözetilerek gelişen hukuktaki yaklaşıma da uygun olarak tatmin duygusu yanında caydırıcılık uyandıran oranda manevi tazminat takdir edilmesi gerektiği açıkça ortadadır. (HGK 23.6.2004, 13/291-370) Bu ilkeler gözetildiğinde, davacı çocuklar yararına hükmedilen 10.000,00'er TL manevi tazminat azdır.

Mahkemece bu maddi ve hukuki olgular gözetilmeksizin yazılı şekilde karar verilmiş olması usul ve yasaya aykırı olup, bozma nedenidir. O halde, tarafların bu yönleri amaçlayan temyiz itirazları kabul edilmeli ve hüküm bozulmalıdır.

SONUÇ:Hükmün yukarıda açıklanan nedenlerle BOZULMASINA, Davacılar yararına takdir edilen 1.480,00TL duruşma Avukatlık parasının karşı tarafa yükletilmesine, temyiz harcının istek halinde davacılar ve temyiz eden davalılara iadesine, 19/09/2017 gününde oybirliğiyle karar verildi.